

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗІЇ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

підготовки бакалавра
спеціальності **035 Філологія**
освітньо-професійної програми **Мова і література (англійська). Переклад**

Силабус освітнього компонента «ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗІЇ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

Розробниця:

Галапчук-Тарнавська О. М., кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри англійської філології.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Шкамарда О. А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 1 від 30 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри

проф. Ущина В. А.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150 год/ 5 кредити ЄКТС		Рік навчання 3-й
		Семестр 5-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 44 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 90 год/ 3 кредити ЄКТС		Рік навчання 3-й
		Семестр 5-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Самостійна робота 118 год.
		Консультації: 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. Інформація про НПП

Прізвище, ім'я та по батькові Галапчук-Тарнавська Олена Михайлівна

Науковий ступінь кандидатка філологічних наук

Вчене звання доцентка

Посада доцентка кафедри англійської філології

Контактна інформація otarnavska@vnu.edu.ua

Дні занять згідно розкладу <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

У контексті європейських цінностей інклюзивна освіта вимагає значної переорієнтації свідомості педагогічних працівників, а також здійснення педагогами своєї педагогічної

діяльності з урахуванням принципів толерантності, поваги до індивідуальних особливостей дітей, неупередженості та недопущення дискримінації.

В ОК «Впровадження інклюзії на уроках англійської мови» ЗО дізнаються про Концепцію інклюзивної освіти, особливості реалізації принципів інклюзивного навчання на уроках англійської мови, про диференціацію та індивідуалізацію, види диференціації, метод скефолдінг, створення інклюзивного освітнього середовища на уроці англійської мови, специфіку організації навчання англійської мови дітей з різними нозологіями.

2. Пререквізити (попередні ОК, на яких базується вивчення ОК) - «Методика навчання іноземній мові».

3. Мета вивчення ОК:

- проаналізувати особливості реалізації принципів інклюзивного навчання на уроці англійської мови.
- навчити методиці роботи з учнями з особливими освітніми потребами.
- розглянути механізми створення інклюзивного освітнього середовища на уроці англійської мови.

Завдання вивчення ОК:

- сформулювати і систематизувати наукові уявлення студентів про загальні тенденції розвитку інклюзивної освіти в Україні;
- ознайомити студентів з основними стратегіями диференціації та індивідуалізації, які використовуються при вивченні англійської мови;
- сформулювати практичні навички і уміння визначати зміст, методи і оптимальні структурно-організаційні форми здійснення професійної діяльності майбутніх вчителів англійської мови у класах з інклюзивним навчанням;
- сформулювати у студентів уявлення про конструювання інклюзивного освітнього середовища на уроці англійської мови.

Методи, які використовуються на лекційних заняттях: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, інтерактивні методи (лекції, кейси, дебати). Методи, які використовуються на практичних заняттях: репродуктивний, частково-пошуковий і проблемно-пошуковий, інтерактивні методи (груповий, проєктний, індивідуальні дослідницькі міні проєкти).

4. Результати навчання (компетентності). Вивчення БОК передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей, а саме:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК) :

ЗК 5. Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування

(офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 16. Знайти й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ОК передбачає розвиток **soft skills**:

- уміння аналізувати, оцінювати та інтерпретувати інформацію;
- здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення;
- креативність;
- відповідальність;
- відкритість до інших культур, готовність до міжкультурної комунікації;
- вміння працювати в команді;
- здатність до самоорганізації, управління своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань).

5. Структура ОК для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю залік/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Поняття інклюзії. Принципи інклюзії. Сутність та завдання інклюзивної освіти в Україні.	24	2	6	14	2	ДС 5
Тема 2. Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти. Зарубіжний досвід у сфері інклюзивної освіти.	26	2	8	14	2	Т 5

Разом за модулем 1	50	4	14	28	4	20
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Учні з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Категорії дітей з ООП.	24	2	6	14	2	К 10
Тема 4. Створення і організація інклюзивного освітнього середовища на уроці англійської мови.	26	2	8	14	2	РМГ 10
Разом за модулем 2	50	4	14	28	4	30
Змістовий модуль 3.						
Тема 5. Принцип диференціації як основна умова впровадження інклюзивного підходу до навчання англійській мові. Методичні стратегії навчання англійській мові в інклюзивному класі.	24	1	8	14	1	Р 10
Тема 6. Впровадження інклюзивного підходу до вивчення англійської мови в умовах дистанційного і змішаного навчання.	26	1	8	16	1	РМГ 10
Разом за модулем 3.	50	2	16	30	2	50
Всього годин / Балів	150	10	44	86	10	100

Структура ОК для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю залік/Бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Впровадження інклюзивного підходу до навчання в НУШ.	36	2	2	28	4	Т 20
Тема 2. Учні з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Категорії дітей з ООП. Професійні компетентності вчителя англійської мови в інклюзивному класі.	38	2	2	30	4	РМГ 30
Разом за модулем 1	74	4	4	58	8	50
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Диференційоване навчання (змісту, процесу, результату) англійській мові в інклюзивному класі.	38	2	2	30	4	ІРС 25
Тема 4. Особливості навчання основним видам мовленнєвої діяльності учнів з ООП.	42	2	4	30	6	ІРС25
Разом за модулем 2	80	4	6	60	10	50

Всього годин / Балів	150	4	10	118	18	100
-----------------------------	------------	----------	-----------	------------	-----------	------------

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота ЗО виконується в позааудиторні години і включає:

1. Самостійне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, тобто виділених навчальних тем за змістовими модулями та виконання практичних завдань на семінарах.
2. Вивчення окремих тем або питань, що не розглядаються в курсі лекцій, для написання тез або статті.

Впровадження інклюзивного підходу до навчання в НУШ.

Диференційоване навчання (змісту, процесу, результату) англійській мові в інклюзивному класі молодшої школи.

Диференційоване навчання (змісту, процесу, результату) англійській мові в інклюзивному класі основної школи.

Впровадження інклюзивного підходу до вивчення англійської мови в дошкільних закладах.

Впровадження інклюзивного підходу до вивчення англійської мови дорослими з ООП.

Особливості навчання говорінню учнів з різними нозологіями.

Особливості навчання письму учнів з різними нозологіями.

Особливості навчання аудіюванню учнів з різними нозологіями.

Особливості навчання читанню учнів з різними нозологіями.

Впровадження інклюзивного підходу до вивчення англійської мови в умовах дистанційного навчання.

Впровадження інклюзивного підходу до вивчення англійської мови в умовах змішаного навчання.

IV. Політика оцінювання

Навчальний процес та контроль його результатів здійснюється згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/2023_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Політика НПП щодо ЗО. Очікується, що ЗО відвідають усі лекції і практичні заняття ВОК. ЗО мають інформувати НПП про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку ЗО зобов’язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених ВОК.

Поточний контроль здійснюється НПП на практичних заняттях протягом семестру. Поточне оцінювання включає перевірку рівня знань здобувача при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях.

Критерії оцінювання підготовки до та виконання завдань на практичному занятті:

9-10 балів – ЗО виконує завдання у формі презентації, змістовий компонент якої відповідає усім сформульованим питанням. Під час відповіді на практичному занятті використовує граматичну термінологію і демонструє вміння вести наукову дискусію англійською мовою без помилок, аргументує власну точку зору, проявляє творчий підхід до розв’язання задач, застосовує soft skills під час роботи на занятті;

7-8 балів – ЗО виконує завдання у формі презентації, змістовий компонент якої відповідає сформульованим питанням. Під час відповіді на практичному занятті використовує граматичну термінологію і демонструє вміння вести наукову дискусію з незначною кількістю лексико-граматичних помилок, аргументує власну точку зору, проявляє творчий підхід до розв'язання задач, застосовує soft skills під час роботи на занятті;

5-6 балів – ЗО виконує завдання у формі наукового повідомлення, змістовий компонент якого частково відповідає сформульованим питанням, допускає лексико-граматичні помилки у процесі викладення матеріалу; володіє недостатніми навичками аргументації власної точки зору, застосовує традиційний підхід до вирішення задач, проявляє середній рівень оволодіння науковою термінологією та soft skills під час роботи на занятті;

3-4 бали – ЗО виконує завдання у неповному обсязі, змістовий компонент частково відповідає сформульованим питанням, допускає значну кількість лексико-граматичних та стильових помилок у процесі викладення матеріалу; володіє початковими навичками аргументації, проявляє початковий рівень оволодіння матеріалом та soft skills під час роботи на занятті;

1-2 бали – ЗО виконує завдання у неповному обсязі, змістовий компонент майже не відповідає сформульованим питанням, допускає численні помилки у процесі викладення матеріалу; володіє початковими навичками аргументації, проявляє низький рівень оволодіння матеріалом та soft skills під час роботи на занятті.

Додаткові бали. З метою стимулювання пошуково-дослідницької та наукової діяльності здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, круглих столів, засіданнях проблемних груп, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, підготовці наукових публікацій тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю зі ВОК. У випадку, якщо здобувачі мають опубліковані тези конференції, фахові чи нефахові статті в українських та/або зарубіжних наукових виданнях і їх проблематика відповідає тематиці складової ВОК згідно з силабусом, здобувач отримує додаткові бали до поточного контролю: 3 бали – за тези доповіді / нефахову статтю; 5 балів – за фахову статтю.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. На консультаціях НПП ЗО мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки допрактичних занять і письмової роботи. Роботи, які здаються із порушенням термінів безповажних причин, оцінюються на нижчу оцінку (50% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки за змістовий модуль не дозволяється.

Академічна доброчесність. Базовий документ - Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>. При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується оригінальність відповідей ЗО, їх активність на практичних заняттях та під час наукових дискусій, неприпустимість списування, плагіату та користування техпристроями при написанні тестів та КР/ МКР. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі ЗО є підставою для її незарахування НПП, незалежно від масштабів плагіату. НПП здійснює перевірку на плагіат за допомогою програмного забезпечення у вільному доступі.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та НПП керуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/polozhennya-pro-poryadok-i-protsedury-vyrishennya-konfliktnykh-sytuatsiy.pdf>, пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

Оцінювання результатів формальної, неформальної та інформальної освіти

Згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/%2B2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf.

ЗО можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Згідно з встановленим порядком можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом. Максимальна кількість балів, які можна отримати, 10, їх зарахування відбувається одноразово лише в межах одного ОК.

V. Підсумковий контроль

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_organizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_VNU_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf та «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf оцінювання знань здобувачів освіти здійснюємо під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти з нормативного освітнього компонента є залік.

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних (семінарських) заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем.

Поточне оцінювання призначено для визначення рівня навченості студентів під час проведення лекційних занять і реалізується у формі тестового опитування, перевірки виконаних студентами самостійних завдань. Поточне тестування й модульний контроль здійснюється провідним викладачем на заняттях протягом семестру в межах відповідного навчального модуля за графіком, затвердженим кафедрою англійської філології.

На занятті оцінюються: усні відповіді студентів; участь в обговоренні дискусійних питань; участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні; аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки; реферативні виступи, усні повідомлення, презентації.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі та реалізується у формі заліку. Залік проводиться у формі усного опитування.

В оцінці знань студентів на заліку враховується: достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна); логічність викладу матеріалу; обґрунтованість власних міркувань.

Підсумковий контроль здійснюється лектором і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою англійської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік становить 30 бал. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100- бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: зараховано/ не зараховано з необхідністю повторного складання.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент може дібрати бали, виконавши додаткові завдання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література:

1. Carter, E.W., Cushing, L.S., & Kennedy, C.H. (2009). *Peer support strategies for improving all students' social lives and learning*. Baltimore: Paul H. Brookes.
2. Causton-Theoharis, J. (2009). *The paraprofessional's handbook for effective support in the inclusive classroom*. Baltimore: Paul H. Brookes.
3. Crossley, R. (1990). *Not being able to speak* [Poster]. Syracuse, NY: Syracuse University Center on Human Policy Press.
4. Donnellan, A. (1984). The criterion of the least dangerous assumption. *Behavioral Disorders*, 9, 141–150.
5. Jorgensen, C. (2018). *It's more than "just being in": Creating authentic inclusion for students with complex support needs*. Baltimore: Paul H. Brookes.
6. Kluth, P. (2012). *You're going to love this kid! A professional development package for teaching students with autism in the inclusive classroom*. Baltimore: Paul H. Brookes.
7. McGrew, K.S., & Evans, J. (2004). *Expectations for students with cognitive disabilities: Is the cup half empty or half full? Can the cup overflow?* Minneapolis: University of Minnesota, National Center on Educational Outcomes.
8. Nelson, L.L. (2014). *Design and deliver. Planning and teaching using universal design for learning*. Baltimore: Paul H. Brookes.

9. Tashie, C., Shapiro-Barnard, S., & Rossetti, Z. (2006). *Seeing the charade: What we need to do and undo to make friendships happen*. Nottingham, UK: Inclusive Solutions.
10. Halapchuk-Tarnavska Olena. Differentiating the Learning Process in the Inclusive English Classroom. // Teaching English in Wartime: Challenges and Opportunities for Community Building and Social Change: Book of Convention Papers TESOL-Ukraine Convention 2023. Lviv, 2023. P.48-49.
11. Брушневська І.М., Колодяжна В.В., Галапчук-Тарнавська О.М. Інклюзивні практики для працівників культури: методичний посібник. Луцьк, 2020. 270 с.
12. Галапчук-Тарнавська О.М. Дмитрієва М.В., Неїжпапа Л.С. Організація інклюзивного навчання під час війни. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». №7 (12). Київ. 2022. С. 126 – 137. [http://doi.org/10/52058/2786-4952-2022-7\(12\)-126-137](http://doi.org/10/52058/2786-4952-2022-7(12)-126-137)